

2. ordførernotat vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love

Indholdsfortegnelse

1. Høringen	2
1.1. Høringsperiode og hørte myndigheder og organisationer m.v.	2
2. Høringssvarene	2
2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget	2
2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget	3
2.2.1. Begrænsning af nævnsprøvelsen i sager af betydning for etablering af vedvarende energi i form af vindmøller eller solcelleanlæg	3
2.2.2. Effektivisering af sagsbehandlingen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, Planklagenævnet og Energiklagenævnet	5
2.2.3. Fastsættelse af mål for sagsbehandlingstiden i Miljø- og Fødevareklagenævnet, Planklagenævnet og Energiklagenævnet	6
2.2.4. Sagkundskab vedrørende vedvarende energi i Energiklagenævnet	7
2.2.5. Adgang til at udpege ad hoc stedfortrædere til møder i Tvistighedsnævnet.....	8
2.2.6. Lovforslagets ikrafttrædelse	8
2.2.7. Natur- og miljømæssige konsekvenser	9
2.2.8. Øvrige bemærkninger	9
3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet	12
4. Oversigt over hørte organisationer, myndigheder m.v.	13

1. Høringen

1.1. Høringsperiode og hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.) har i perioden fra den 22. januar 2024 til den 14. februar 2024 (23 dage) været sendt i høring hos i alt 292 myndigheder, organisationer, foreninger, m.v. Lovforslaget har i samme periode været offentliggjort på høringsportalen.dk.

Der er modtaget høringssvar fra 19 af de hørte myndigheder, organisationer, foreninger mv. med konkrete indholdsmæssige bemærkninger til udkastet til lovforslag.

2. Høringssvarene

Nedenfor gengives de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar over udkastet til lovforslag.

Erhvervsministeriets bemærkninger til høringssvarene, herunder om der er foretaget ændringer i anledning af høringssvarene, er skrevet med kursiv.

Under pkt. 3 er det opsummeret, hvilke ændringer der er foretaget i forhold til det udkast, som har været i offentlig høring. Her omtales også ændringer, som ikke er begrundet i de modtagne høringssvar, men som er foretaget på Erhvervsministeriets egen foranledning.

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Biogas Danmark, Dansk Erhverv, Danske Havne, Danske Regioner, Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Eurowind Energy, Green Power Denmark, HOFOR, KL og Landbrug og Fødevarer ser overordnet positivt på forslaget om effektivisering af sagsbehandlingen i klagenævne.

2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget

2.2.1. Begrænsning af nævnsprøvelsen i sager af betydning for etablering af vedvarende energi i form af vindmøller eller solcelleanlæg

2.2.1.1. Anvendelsesområdet

Biogas Danmark og **KL** giver udtryk for, at anvendelsesområdet for lovforslaget ikke bør indskrænkes til sol- og vindenergi alene, men at der generelt er behov for en mere effektiv sagsbehandling på alle nævnenes sagsområder.

Dansk Industri bemærker, at lovforslaget bør gælde på alle nævnenes sagsområder og opfordrer konkret til, at definitionen på vedvarende energianlæg udvides, således at det også omfatter lokalt tilsluttede energiforbrugende anlæg såsom Power-to-X-anlæg samt biogas.

Green Power Denmark opfordrer til, at lovforslaget udvides til også at omfatte energiforbrugende anlæg, som er integreret med en VE-produktion via en direkte linje samt Power-to-X.

Energinet giver udtryk for, at eltransmissionsprojekter bør omfattes af lovforslaget i det omfang det pågældende projekt er nødvendigt for at integrere vedvarende energi i transmissionssystemet.

Danmarks Naturfredningsforening giver udtryk for, at lovforslagets anvendelsesområde bør begrænses til kun at gælde for sager om etablering af solceller og vindmøller, og således ikke bør gælde for alle sager, som har betydning for opstilling af sol og vind, også selvom sagen ikke vedrører opstilling af et sol- eller vindanlæg.

Birgitte Egelund Olsen, formand for Miljø- og Fødevareklagenævnet og **Helle Tegner Anker, formand for Planklagenævnet** bemærker, at det vil være hensigtsmæssigt, at lovens anvendelsesområde klart afgrænses i overensstemmelse med lovforslagets formål, således at det alene omfatter større anlæg, der forudsætter fysisk planlægning.

Kommentar

Den foreslåede afgrænsning af anvendelsesområdet er fastsat med henblik på at understøtte hurtigere opstilling af solceller og vindmøller, da det er de mest udbredte typer af VE og dermed dem, der oplever flest klagesager, samt på baggrund af anbefaling fra den nationale energikrisestabs (NEKST) arbejdsgruppe om "Mere sol og vind på land". Det fremsatte lovforslag er ændret i forhold til det udkast til lovforslag, der har været i offentlig høring, så det er præciseret, at lovforslagets § 1, nr. 1, og § 2, nr.

1, finder anvendelse, hvis en afgørelse har betydning for etablering af vedvarende energi (VE) i form af et vindmølle- eller solcelleprojekt. Der henvises til pkt. 2.1.2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Erhvervsministeriet er enige i, at det på baggrund af udviklingen inden for VE og de politiske prioriteter på området vil kunne blive relevant at udvide bestemmelsens anvendelsesområde. Det fremsatte lovforslag er på den baggrund ændret i forhold til det udkast til lovforslag, der har været i offentlig høring, så der indføres hjemmel til, at erhvervsministeren efter forhandling med den relevante ressortminister kan fastsætte regler om, at bestemmelsen skal finde anvendelse på andre former for vedvarende energi samt virksomhed eller infrastruktur i tilknytning hertil.

2.2.1.2. Begrænsning til retlig prøvelse

Birgitte Egelund Olsen, formand for Miljø- og Fødevareklagenævnet, og Helle Tegner Anker, formand for Planklagenævnet, bemærker, at begrænsningen af nævnenes prøvelse til retlige spørgsmål bør udgå eller genovervejes, idet forslaget kan modvirke lovforslagets intention om at sikre en hurtig og effektiv løsning af tvister. En adgang til retlig prøvelse alene vil medføre, at nævnene ikke kan fastsætte vilkår om afværgeforanstaltninger, men kun kan ophæve og hjemvise afgørelser, hvilket vil indebære væsentlige forsinkelser af projekterne.

By og Land Danmark anfører, at ankenævnenes prøvelse bør omfatte en prøvelse af hensigtsmæssigheden af skøn og således ikke begrænses til retlige spørgsmål.

KL giver udtryk for, at det er hensigtsmæssigt, at klageadgangen begrænses til at omhandle retslige forhold, men at begrænsningen kan medføre at flere sager ender i en reel domstolsprøvelse.

Dansk Industri bemærker, at lovforslagets bemærkninger bør udvides med et fortolkningsgrundlag i form af en oversigt eller en eksempelsamling til at illustrere, hvilke sagslementer der stadig vil indgå i en klagesag, og hvilke der nu kan holdes ude.

Dansk Industri og Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI henviser til formuleringen i lovforslagets bemærkninger om, at nævnene, uanset lovforslaget, ikke kan se bort fra åbenbare og væsentlige brud på EU-retten eller forvaltningsretlige garantiforskrifter i sin prøvelse, og bemærker her til, at der bør gives en mere præcis fortolkning af lovforslaget, der suppleres med eksempler og/eller en regeloversigt, der viser, hvor lovforslaget vil kunne have en indskrænkende virkning.

Danmarks Naturfredningsforening giver udtryk for, at lovforslaget vil medføre, at de generelle natur-, miljø- og landskabshensyn i dansk lovgivning vil kunne blive tilsidesat i sager om vedvarende energi. En retlig prøvelse vil ikke sikre, at tilladelser relateret til vedvarende energi vil være lovlige, idet klagenævne ikke vil kunne tage stilling til, om de faglige vurderinger hos myndighederne er gode nok. Foreningen bemærker endvidere, at lovforslaget ser ud til at fjerne muligheden for at få prøvet vurderinger ift. påvirkningen af truede arter og naturtyper på EU-niveau.

Dansk Erhverv bemærker, at det vil begrænse lovforslagets effekt, at EU-retten er undtaget fra begrænsningen af nævnsprøvelsen, idet langt de fleste sager om vedvarende energi forsinkes grundet EU-retten.

Kommentar

Erhvervsministeriet skal i den forbindelse bemærke, at lovforslagets formål er at sikre, at tvister vedrørende afgørelser, der har betydning for etablering af vedvarende energi i form af vindmølle- og solcelleprojekter, afgøres så hurtigt som muligt. Bl.a. i lyset af de modtagne høringssvar, og da det er ministeriets vurdering, at en afgrænsning af nævnenes prøvelse til en retlig prøvelse mere hensigtsmæssigt bør ske i de materielle love, der hjemler klageadgang til nævnene, er lovforslagets § 1, nr. 1, og § 2, nr. 1, ændret i forhold til det udkast til lovforslag, der har været i offentlig høring, så nævnenes prøvelse ikke afgrænses til en retlig prøvelse, men der i stedet indsættes en udtrykkelig bestemmelse om, at nævnene ved deres prøvelse i disse sager skal lade 1. instansens vurdering af hensynet til behovet for etablering af vedvarende energi indgå med betydelig vægt, hvis nævnet skal foretage en fuld prøvelse. I forhold til prøvelsen af mulige brud på EU-retten bemærkes, at dette i medfør af Danmarks EU-retlige forpligtelser vil være gældende, uanset om det fremgår udtrykkeligt af lovens bemærkninger.

2.2.2. Effektivisering af sagsbehandlingen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, Planklagenævnet og Energiklagenævnet

2.2.2.1. Klager i strid med internationale eller EU-retlige forpligtelser

Green Power Denmark og **Dansk Industri** giver udtryk for, at de ser positivt på en frist for oplysning af klager hos klagenævne. Dansk Industri bemærker dog, at det foreslåede stk. 4 i lovforslagets § 1, nr. 2, om at en klage ikke kan afvises, hvis en afvisning vil være i strid med internationale eller EU-retlige forpligtelser om ret til at klage over trufne afgørelser, ikke ændrer på gældende ret, og derfor bør slettes fra lovteksten og om nødvendigt overføres til lovforslagets bemærkninger.

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker, at den foreslåede bestemmelse for så vidt

angår henvisningen til internationale eller EU-retlige forpligtelser svarer til den systematik, der i øvrigt anvendes i de pågældende love, hvorfor der ikke er fundet anledning til at foretaget ændringer i det fremsatte lovforslag.

2.2.2.2. Frister for oplysning af klager

Landbrug og Fødevarer bemærker, at det bør være en forudsætning, at der tillægges klager en rimelig frist på ikke under 4 uger til at indsende supplerende materialer, idet ufyldstgørende klager oftest skyldes enten ukendskab til klageprocessen, eller at det ikke har været muligt at skaffe det nødvendige materiale inden for klagefristen. Organisationen bemærker endvidere, at en sag, der er så tilstrækkeligt belyst, at den kan behandles, ikke bør kunne afvises, fordi der er materiale, som en klager ikke kan eller vil fremsende, idet en manglende reaktion blot kan være udtryk for, at der ikke er noget nyt at supplere med, og at det kan forekomme uproportionelt, at klagere afskæres fra at fremlægge supplerende oplysninger i sagen, hvis der derefter potentielt går flere måneder, inden der træffes afgørelse i sagen.

Kommentar

Der henvises til pkt. 2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvoraf det bl.a. fremgår, at forvaltningsrettens almindelige vejledningsforpligtelse samt officialprincippet fortsat finder anvendelse i forbindelse med nævnenes sagsbehandling. De almindelige forvaltningsretlige regler betyder også, at nævnene efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde skal fastsætte en rimelig frist på baggrund af omstændighederne i den konkrete sag.

2.2.3. Fastsættelse af mål for sagsbehandlingstiden i Miljø- og Fødevarerklagenævnet, Planklagenævnet og Energiklagenævnet

HOFOR bemærker, at en tidsbegrænsning ikke må have negativ påvirkning på kvaliteten af klagebehandlingen.

Biogas Danmark og **KL** bemærker, at prioriteringen af klagesager vedrørende VE-anlæg ikke bør ske på bekostning af nævnenes sager på andre områder.

Dansk Industri spørger ind til, hvordan det sikres, at der altid vil være afsat tilstrækkelige midler til sagsbehandlingstiden for solcelle- og vindmølleprojekter på finansloven, og om forslaget vil betyde, at andre sagstyper vil blive nedprioriteret for at VE-sager kan overholde sagsbehandlingstiden. Dansk Industri bemærker hertil, at ministeren bør sørge for, at alle

klagenævnenes aktiviteter er tilstrækkeligt finansierede til, at udviklingen ikke går i stå eller sinkes væsentligt.

Energinet giver udtryk for, at eltransmissionsprojekter bør omfattes af de finansierede mål for nævnenes sagsbehandlingstid i det omfang det pågældende projekt er nødvendigt for at integrere vedvarende energi i transmissionssystemet.

Landbrug og Fødevarer bemærker, at det er væsentligt, at nævnene får tilført nok ressourcer til at løfte opgaven, herunder at et loft på sagsbehandlingstiden for solceller og vindmøller ikke må medføre, at ressourcerne flyttes fra andre sagsområder, hvor der også er lange sagsbehandlingstider.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI bemærker, at det bør sikres, at der fortsat afsættes tilstrækkelige midler på finansloven til at sikre den korte sagsbehandlingstid på 6 måneder.

Danske Regioner foreslår, at hjemlen til at fastsætte sagsbehandlingstiden for VE-projekter finansieres særskilt for ikke at medføre længere sagsbehandlingstider for andre områder hos klagenævnene.

Kommentar

Erhvervsministeriet skal i den forbindelse bemærke, at Nævnenes Hus på baggrund af politiske aftaler er tilført midler til at have et stående beredskab, så klagesager om vind- og solprojekter i perioden 2020 til udgangen af 2026 kan behandles inden for en maksimal sagsbehandlingstid på 6 måneder. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvor det fremgår, at det for nuværende forudsættes, at hjemlen til at fastsætte mål for sagsbehandlingstiden vil blive anvendt til at fastsætte mål for sager om VE-projekter vedrørende sol og vind, hvor der er finansieret et stående beredskab. Det fremgår endvidere, at det er en forudsætning for bestemmelsens anvendelse, at erhvervsministeren sikrer, at nævnene har de fornødne ressourcer til en prioritering af bestemte sager. Det er dermed en forudsætning for udnyttelse af hjemlen til at fastsætte mål for sagsbehandlingstiden, at det ikke påvirker sagsbehandlingstiden i andre sagstyper.

2.2.4. Sagkundskab vedrørende vedvarende energi i Energiklagenævnet

Dansk Industri giver udtryk for, at ændringen er hensigtsmæssig.

Landbrug og Fødevarer bemærker, at det er helt uacceptabelt at lovforslaget fjerner organisationens indstillingsret til Energiklagenævnet og erstatter allerede udpegede repræsentanter.

Kommentar

Hertil bemærker Erhvervsministeriet, at den forslåede ændring ikke fratager Landbrug og Fødevarer deres indstillingsret til Energiklagenævnet, idet det allerede følger af den gældende bestemmelse i lov om vedvarende energi, at Energiklagenævnet ved afgørelser efter loven sammensættes på samme måde, som når nævnet afgør klager efter lov om elforsyning. Efter § 91 i lov om elforsyning erstattes repræsentanter i Energiklagenævnet, som er udpeget efter indstilling fra Dansk Industri og Landbrug & Fødevarer, af 2 medlemmer med særlig økonomisk eller teknisk sagkundskab inden for elforsyning, som udpeges af klima-, energi- og forsyningsministeren (nu erhvervsministeren). Erhvervsministeriet bemærker, at Landbrug- og Fødevarer med forslaget således har den samme indstillingsret til Energiklagenævnet, som de hidtil har haft.

2.2.5. Adgang til at udpege ad hoc stedfortrædere til møder i Tvistighedsnævnet

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) støtter forslaget om at indsætte en udtrykkelig hjemmel til ad hoc-besikelse af stedfortrædere i Tvistighedsnævnet.

Kommentar

Erhvervsministeriet har noteret sig, at Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser støtter forslaget.

2.2.6. Lovforslagets ikrafttrædelse

Dansk Industri og Green Power Denmark giver udtryk for, at lovforslaget vil kunne medføre, at klager over samme projekter vil skulle behandles efter to forskellige regelsæt afhængigt af tidspunktet for klagens indgivelse. Det anføres, at det er mest hensigtsmæssigt, hvis klager knyttet til en høring, hvor høringen først afsluttes efter ikrafttrædelsen af den nye lov, afgøres efter de nye regler.

Dansk Erhverv bemærker, at man med lovforslaget vil kunne ende i en situation, hvor flere klager over samme afgørelse skal behandles efter forskellige regler, hvis klagerne er indgivet henholdsvis før og efter 1. juli, og anbefaler, at den nye lov bør gælde fra førsteinstansens afgørelsestidspunkt.

Kommentar

Efter Erhvervsministeriets opfattelse er det hensigtsmæssigt, at klager over samme projekter om sol- og vindenergi behandles efter de samme regler. Der er på den baggrund – i forhold til det udkast til lovforslag, der har været i offentlig høring – indsat en bestemmelse i lovforslagets § 7, stk. 2,

om, at lovens § 1 og 2 finder anvendelse på afgørelser, der træffes af en 1. instans efter lovens ikrafttræden.

2.2.7. Natur- og miljømæssige konsekvenser

Danmarks Naturfredningsforening er uenige i at lovforslaget ikke har nogen natur- og miljømæssige konsekvenser, herunder i lovforslagets konklusion om, at lovforslaget vil kunne få positive konsekvenser for natur og miljø.

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker hertil, at lovforslaget i henhold til Justitsministeriets lovkvalitetsvejledning skal indeholde en miljø- og naturmæssig konsekvensvurdering, hvis fagministeriet skønner, at lovforslaget vil have væsentlige miljø- og naturmæssige konsekvenser. På baggrund af Justitsministeriets lovkvalitetsvejledning og retningslinjerne i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vejledning om vurdering af konsekvenser for klima-, miljø- og natur er det Erhvervsministeriets vurdering, at lovforslaget ikke vil have væsentlige konsekvenser for miljø og natur, da der ikke foretages ændringer i de materielle bestemmelser, der regulerer betingelserne for at opstille vedvarende energi.

2.2.8. Øvrige bemærkninger

2.2.8.1. Mulighed for delvis hjemsendelse

Eurowind Energy og Dansk Erhverv anfører, at lovforslaget også bør indføre en mulighed for delvis hjemsendelse, idet klager ofte bliver tabt på mindre mangler. Det foreslås, at klagenævnet delvist kan hjemsende en afgørelse, således at en miljøkonsekvensrapport og en § 25-tilladelse kan suppleres med en kortere høring og en enkelt politisk behandling. Dermed vil de dele af afgørelsen, som ikke er mangelfulde ikke skulle fornyes.

Green Power Denmark bemærker, at lovforslaget bør muliggøre supplerende miljøvurderinger, hvor man kan rette op på en klage vha. indhentning af nye oplysninger, frem for at hjemvise hele plangrundlaget, så man må starte forfra i den kommunale proces.

Kommentar

Erhvervsministeriets kan henvise til anbefalingerne fra NEKST-arbejdsgruppen "Mere sol og vind på land"¹, herunder anbefalingerne om bedre proces for hjemviste VE-sager, hvoraf det bl.a. fremgår, at: "NEKST-arbejdsgruppen anbefaler, at et VE-projekt eller el-infrastrukturprojekt kun

---

¹ Jf. NEKST-arbejdsgruppens anbefalinger som offentliggjort den 26. februar 2024: <https://kefm.dk/aktuelt/nyheder/2024/feb/nekst-27-veje-til-mere-sol-og-vind-paa-land>

genbehandles i forhold til det enkelte element i miljøvurderingen, som sagen er hjemvist på, frem for at hele miljøvurderingen åbnes igen, så opstilleren skal "starte forfra". Ministeriet bemærker, at sagsbehandlingsprocesserne hos en 1. instans, når en afgørelse vurderes ulovlig af nævnene, reguleres i den materielle lovgivning, der regulerer opstilling af vedvarende energi, og ikke klagenævnenes behandling af en sag. Erhvervsministeriet har på denne baggrund ikke fundet anledning til at foretage ændringer i lovforslaget.

2.2.8.2. Klagevinduer

Green Power Denmark bemærker, at lovforslaget bør tilføjes en bestemmelse om, at hvert VE-projekt har ét klagevindue, således at et VE-projekt, som måtte være blevet påklaget og hjemvist til fornyet behandling, ikke bør kunne påklages igen. Formålet hermed er at undgå, at VE-projekter forsinkes ved kontinuerlige klagesager.

Kommentar

Erhvervsministeriet har noteret sig bemærkningen, og kan konstatere, at den ikke vedrører de regler, der gælder for nævnenes sagsbehandling, men de materielle regler, der hjemler klageadgang til nævnene.

2.2.8.3. Anbringender bør behandles parallelt

Dansk Industri og Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI bemærker, at hvis der er flere klager involveret i en sag, bør anbringender så vidt muligt behandles parallelt af nævnene, så klagesager ikke trækkes ud ved genrejsning af klager, efterfølgende hjemvisning eller sagsanlæg.

Green Power Denmark bemærker, at hvis et VE-projekt er påklaget på en række punkter, er der eksempler på, at det ikke er alle punkter, som behandles inden en eventuel hjemvisning af projektet til fornyet behandling. Ved at afklare samtlige klagepunkter inden eventuel hjemvisning undgår man at forsinke VE-projekter betydeligt, da man sikrer at projektet kan undgå yderligere hjemvisninger. Green Power Denmark opfordrer endvidere til, at der med hjemvisningen følger en præcisering af, hvad der skal til for at rette op på de relevante punkter.

Landbrug og Fødevarer bemærker, at en anden måde at nedbringe sagsbehandlingstiden på, er at nedbringe afgørelser, der kører i gentagende "loop" mellem 1. og 2. instans.

Kommentar

Erhvervsministeriets kan oplyse, at nævnene i videst muligt omfang allerede koordinerer og sambehandler sager. I forhold til at afklare samtlige klagepunkter, inden en afgørelse hjemvises, kan Erhvervsministeriet op-

lyse, at det følger af de specielle bemærkninger til de gældende bestemmelser i henholdsvis lov om Planklagenævnet og lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at nævnene i almindelighed skal tage stilling til de forhold, der er klaget over, samt at nævnene som udgangspunkt skal tage stilling til alle påstande og relevante anbringender, som klager gør gældende. Hvis en klage indeholder flere klagepunkter, kan nævnet dog indskrænke sig til alene at forholde sig til de væsentligste klagepunkter, herunder navnlig klagepunkter, som efter nævnets opfattelse fører til, at den påklagede afgørelse ophæves, ændres eller hjemvises til fornyet behandling. Nævnet bør dog i sin afgørelse anføre, om den påklagede afgørelse i øvrigt indeholder væsentlige mangler, så risikoen for at gentage disse mindskes. Erhvervsministeriet har på den baggrund ikke fundet anledning til at foretage ændringer i lovforslaget.

2.2.8.4. Nævnenes Hus' rolle i lovgivningsprocessen

Peter Pagh, professor i miljøret ved Københavns Universitets Juridiske Fakultet bemærker, at det ikke hører under Nævnenes Hus' opgaver at udarbejde eller fremsætte lovforslag, idet Nævnenes Hus er en samling af uafhængige statslige klagemyndigheder, og at det kan skabe tvivl om uafhængigheden af de forskellige klagenævne i Nævnenes Hus. Peter Pagh anfører endvidere, at bemærkningerne til lovforslaget bør omtale ændringerne af VE-direktivet, som er sket ved direktiv 2024/2413, samt at det bør overvejes at gå tilbage til den tidligere ordning under Natur- og Miljøklagenævnet, hvor klagerne blev behandlet samlet og i den forbindelse tillige integrere Byggeklageenheden under et fælles klagenævn.

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker, at lovforslag på Erhvervsministeriets ressort fremsættes af erhvervsministeren, ikke af Nævnenes Hus. Erhvervsministeriet bemærker endvidere, at Nævnenes Hus er en styrelse under Erhvervsministeriet. Styrelsens kerneopgave er at sekretariatsbetjene en række uafhængige domstolslignende nævn, som forvaltningsretligt er selvstændige myndigheder, men herudover er Nævnenes Hus en almindelig styrelse i centraladministrationen og har de samme opgaver i den forbindelse som andre styrelser, dvs. f.eks. at betjene erhvervsministeren på de områder, der ligger inden for Nævnenes Hus' fagområder, herunder eksempelvis ved udarbejdelse af udkast eller bidrag til lovgivning eller folketings svar vedrørende de nævn, som Nævnenes Hus sekretariatsbetjener.

2.2.8.5. Hjemler i særlovgivning

Landbrug og Fødevarer bemærker, at hjemlerne til begrænsningen af prøvelsen (også) bør skrives ind i den relevante særlovgivning, idet klage-relevante bestemmelser efter vedtagelsen af lovforslaget vil være delt mellem flere love.

Kommentar

Bemærkningen ses efter Erhvervsministeriets opfattelse ikke at vedrøre indholdet i det konkrete lovforslag. Det bemærkes dog, at initiativet til en ændring af den relevante særlovgivning ligger hos de enkelte ressortmyndigheder. Ministeriet har på den baggrund ikke fundet anledning til at ændre lovforslaget.

2.2.8.6. Energiklagenævnet

Dansk Industri, Dansk Erhverv og Green Power Denmark giver udtryk for, at lovforslaget også bør gælde i forhold til Energiklagenævnet for at sikre ensartethed i nævnens sagsbehandling på området for vedvarende energi, og foreslår, at en bekendtgørelse vedrørende Energiklagenævnet træder i kraft 1. juli 2024 samtidig med lovforslagets ikrafttræden.

Kommentar

Efter Erhvervsministeriets opfattelse vedrører bemærkningen ikke direkte indholdet i lovforslaget. Erhvervsministeriet bemærker dog, at det fremgår af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 3, at erhvervsministeren med hjemmel i den foreslåede bestemmelse vil fastsætte regler for Energiklagenævnets sagsbehandling svarende til de foreslåede regler for Miljø- og Fødevareklagenævnet og Planklagenævnet. Der henvises til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 3.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i offentlig høring, indeholder det fremsatte lovforslag følgende væsentlige indholdsmæssige ændringer:

- Anvendelsesområdet for den foreslåede § 11, stk. 1, 2. pkt., i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet og § 4 a, stk. 1, 1. pkt., i lov om Planklagenævnet er ændret, så bestemmelsens anvendelsesområde nu er afgrænset til klager vedrørende en afgørelse, som har betydning for etablering af vedvarende energi i form af et vindmølle- eller solcelleprojekt.
- Lovforslaget er udvidet med § 1, nr. 2, og § 2, nr. 2, hvor det foreslås, at erhvervsministeren efter forhandling med den relevante ressortminister kan fastsætte regler om, at bestemmelserne i § 1, nr. 1, og § 2, nr. 1, skal finde anvendelse på andre former for vedvarende energi samt virksomhed eller infrastruktur i tilknytning hertil.
- Lovforslaget er udvidet med § 2, nr. 5, der indsætter bestemmelserne om remonstration ved klage til Planklagenævnet, der fremgik af den nu ophævede bekendtgørelse nr. 130 af 29. januar 2017 om udnyttelse af tilladelser, frist for indgivelse af klage, indsendelse af

klage til Planklagenævnet og opsættende virkning af klage for visse afgørelser truffet efter lov om planlægning og visse andre love, og som ved en fejl ikke blev flyttet, da bekendtgørelsens øvrige bestemmelser blev flyttet ved lov nr. 1790 af 28. december 2023 om ændring af lov om planlægning og forskellige andre love (Opfølgning på evaluering af planloven m.v.).

- Den foreslåede ændring af lov om varmforsyning er udgået.
- Lovforslaget er udvidet med § 6, hvor der foretages lovtekniske ændringer som en konsekvens af, at det samlede forbrugerklagesystem blev flyttet fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til Nævnenes Hus i forbindelse med styrelsens oprettelse.
- Lovforslaget er udvidet med § 7, stk. 2, der fastsætter, at bestemmelserne i § 1 og 2 finder anvendelse på afgørelser, der træffes af en 1. instans efter lovens ikrafttræden.

Herudover er der foretaget ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter.

Som bilag til høringsnotatet vedlægges kopi af de indkomne høringsvar.

4. Oversigt over hørte organisationer, myndigheder m.v.

KL, alle kommuner, Danske Regioner, alle regioner, 3F – Fagligt Fælles Forbund, 92-gruppen, Aalborg Universitet, Advokatrådet, Akademikerne, Akadimirådet, Arkitektforeningen, Arkitektskolen i Århus, Asfaltindustrien, Better Energy, Biogas Danmark, BL – Danmarks almene Boliger, Blik- og Rørarbejderforbundet, Byggeskadefonden, Byggesocietetet, Byggherreforeningen, Bæredygtigt Landbrug, Camping Outdoor Danmark, CO-industri (Centralorganisationen af industriansatte i Danmark), COWI, Cyklistforbundet, Danmarks Fiskeriforening PO, Danmarks Frie 25 AutoCampere, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Affaldforening, Dansk Arbejdsgiverforbund, Dansk Arkitektur Center, Dansk Blindesamfund, Dansk Camping Union, Dansk Design Center, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk El-Forbund, Dansk Entomologisk Forening, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Fåreavl, Dansk Industri, Dansk Industri – Byggeri, Dansk Journalistforbund, Dansk Jægerforbund, Dansk Kyst- og Naturturisme, Dansk Metal, Dansk Miljøteknologi, Dansk Mode og Textil, Dansk Sejlunion, Dansk Standard, Dansk Træinformation, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Handicaporganisationer, Danske Havne, Danske Juletræer - træer & grønt, Danske Kloakmestre, Danske Landskabsarkitekter, Danske Malermestre, Danske Maritime, Danske Shipping- og Havnevirksomheder, Dansk Solcelleforening, Danske Tegl,

Danske Udlejere, DANVA - Dansk Vand- og Spildevandsforening, De Samvirkende Købmænd, Det Centrale Handicapråd, Det Danske Spejderkorps, Det finansielle ankenævn, DGI, DHI, Dommerforeningen, Drivkraft Danmark, DanPilot, DTL Danske Vognmænd, Ejendom Danmark, DSB, Elretur, Energinet Eltransmission A/, Energinet Gastransmission A/S, Energinet, Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Erhvervslejernes Landsorganisation, European Energy, Eurowind Energy, FCamping, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Feriehusudlejernes Brancheforening, Finans Danmark, FOA – Fag og Arbejde, Forbrugerrådet Tænk, Forbundet Arkitekter og Designere (FAOD), Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Friluftsrådet, FSR - Danske Revisorer, Fødevarerforbundet NNF, Gavnø Slot, Grakom Arbejdsgivere, Grakom – Kommunikationsindustrien, GEUS - De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland, Green Power Denmark, Grundejernes Investeringsfond, Handelsflådens Arbejds miljø- og Velfærdsråd, Hedeselskabet, HK Danmark, HOFOR, HORESTA, Justitia, Klimabevægelsen, Kolonihaveforbundet, Komiteen Bæredygtig Kystkultur, Københavns Universitet, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen for Bygningssog Landskabskultur, Landsforeningen Landsbyerne i Danmark, Landsforeningen Praktisk Økologi, Lederne Søfart, Malerforbundet i Danmark, Maskinmestrenes Forening, Mejeriforeningen, Metroselskabet og Hovedstadens Letbane, Moesgaard Museum, Movia, Nationalpark Thy, sekretariatet, NOAH Friends of the Earth Denmark, Nuuday A/S, Parcelhusejernes landsforening, RealDania, Rådet for Bæredygtigt Byggeri, Rådet for Større Bade- og Vandsikkerhed, Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af Mindre Arbejdsgiverforeninger i Danmark, Serviceforbundet, SMVdanmark, Sund & Bælt, Syddansk Universitet, TDC Net A/S, TEKNIQ Arbejdsgiverne, Teknisk Landsforbund, Tele Industrien, Vikingskibsmuseet, Wind 26 Denmark, Økologisk Landsforening, Ørsted.

Følgende organisationer, myndigheder m.v. har afgivet høringsvar

- Biogas Danmark
- Byggeskedefonden
- Birgitte Egelund Olsen, formand for Miljø- og Fødevareklagenævnet og Helle Tegner Anker, formand for Planklagenævnet
- By og Land Danmark
- Danmarks Naturfredningsforening
- Dansk Arbejdsgiverforening
- Dansk Erhverv
- Dansk Industri

- Danske Havne
- Danske Kloakmestre
- Danske Regioner
- DSB
- Energinet
- Erhvervsflyvningens Sammenslutning
- Eurowind Energy
- Foreningen for Rådgivende Ingeniører (FRI)
- Friluftsrådet
- Green Power Denmark
- HOFOR
- Kommunernes Landsforening
- Landbrug og Fødevarer
- Landdistrikternes Fællesråd
- Peter Pagh, professor i miljøret ved Københavns Universitets Juridiske Fakultet
- Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser
- Vikingeskibsmuseet